

ระวัง ‘หนี้’ ล้นประเทศวิกฤติซ้ำซ้อนศก.ไทย

ปัญหา ‘หนี้’ เป็นเรื่องใหญ่และทวีความรุนแรงขึ้นอย่างน่าวิตก ทั้งหนี้ครัวเรือน หนี้สาธารณะ และหนี้ภาคธุรกิจ ล้วนกระทบต่อเศรษฐกิจไทยในวงกว้าง

การเพิ่มขึ้นของหนี้ครัวเรือนไทยปัจจุบันสูงถึงเกือบ 90% ของ จีดีพี นับเป็นสัญญาณอันตรายที่บ่งชี้ถึงความเปราะบางทางเศรษฐกิจที่รุนแรง เป็นปัญหาที่ฝังรากลึกในสังคมไทยมานานหลายทศวรรษ

ย้อนกลับไปมอง ‘สาเหตุวิกฤติหนี้’ จะพบว่าเกิดจากหลายปัจจัย ทั้งการเติบโตของเศรษฐกิจที่ชะลอตัว ค่าครองชีพสูงขึ้นรายได้ไม่สอดคล้องค่าใช้จ่าย โดยเฉพาะวัฒนธรรมการบริโภคนิยม วัตถุนิยม ที่แพร่กระจายอย่างรวดเร็ว

รวมไปถึงความไม่เท่าเทียมกันทางรายได้ที่ขยายตัวมากขึ้น ทำให้ประชาชนจำนวนมากต้องพึ่งพาเงินกู้เพื่อรักษาคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางทางเศรษฐกิจ ที่มักตกเป็นเหยื่อเงินกู้ดอกเบี้ยสูงลิบลั้ว ครอบครัวยุคใหม่จำนวนมากต้องแบกรับภาระหนี้จนกระทบต่อคุณภาพชีวิต ภาคธุรกิจ เอสเอ็มอี ต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด ภาคครัวเรือนที่มีหนี้สินมากเกินไปเปรียบเสมือนวงจรอุบาทว์ยากจะหลุดพ้น เมื่อรายได้ส่วนใหญ่ถูกนำไปชำระหนี้ ความสามารถในการออมและการลงทุนเพื่ออนาคตย่อมลดน้อยลง นำไปสู่ความเสี่ยงทางการเงินในระยะยาวโดยเฉพาะในยามเกษียณ

ที่น่ากังวลกว่านั้น คือ หนี้ที่เพิ่มสูงขึ้นในกลุ่มคนรุ่นใหม่ ซึ่งต้องเผชิญทั้งภาระหนี้เพื่อการศึกษา หนี้บัตรเครดิต และการถูกปล่อยกู้ให้ก่อหนี้ผ่านแพลตฟอร์มกู้ยืมดิจิทัลที่เติบโตอย่างรวดเร็วในช่วงหลายปีที่ผ่านมา แม้รัฐบาลจะมีความพยายามแก้ไขปัญหานี้ด้วยมาตรการต่างๆ เช่น โครงการพักชำระหนี้ การปรับโครงสร้างหนี้ การควบคุมหนี้ในระบบ รวมไปถึง ‘มาตรการซื้อหนี้’ ที่รัฐบาลเพิ่งผุดไอเดียขึ้นมาแบบงงๆ มาตรการอันหลังนี้ ยังมีเครื่องหมายคำถามมากมาย หากรัฐจะทำจริงๆ คงต้องพิจารณาอย่างรอบคอบ และต้องระวังความเสี่ยงเมื่อประชาชนรับรู้ว่ารัฐบาลจะเข้ามาช่วยเหลือ เมื่อเกิดปัญหานี้สิน อาจนำไปสู่พฤติกรรมการก่อหนี้โดยไม่รับผิดชอบมากขึ้น และในอนาคต ธนาคารพาณิชย์เองก็อาจมีแนวโน้มปล่อยสินเชื่อโดยไม่พิจารณาความเสี่ยงอย่างรอบคอบ หากรู้ว่ามีทางออกในการขายหนี้ ซึ่งจริงๆ แล้วมาตรการซื้อหนี้ควรเป็นเพียงส่วนหนึ่งของกลยุทธ์แก้ปัญหานี้ครบวงจร ไม่ใช่เป็นทางออกเพียงอย่างเดียว เราเห็นว่า การแก้ปัญหานี้ต้องอาศัยแนวทางที่ครอบคลุมหลายมิติ ทั้งการสร้างวินัยทางการเงิน ส่งเสริมการออม พัฒนาทักษะทางการเงิน สร้างระบบเศรษฐกิจที่เอื้อต่อการสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืน